

Formidlingen av det kristne budskap i telekommunikasjonenes tidsalder

AV GUNNAR SPILLING

I vår tekniske tidsalder er det nærmest forunderlig å konstatere hvordan evangeliet i den første misjonstid på relativt kort tid erobret et helt imperium med et sterkt utbygget religionsvesen. I Stephen Neill «Misjon i 2000 år» anslåes den kristne befolkning i Roma til 30 000 i år 215, og i år 313 antas 5 millioner av romerrikets befolkning på 50 millioner å være kristne.

Når man betenker at misjonsvirksomheten utenfor Palestina først tok til i begynnelsen av 40 årene av en håndfull apostler og deres hjelpere, må jo effektiviteten av spredningsmetoden ha vært fenomenal. I apostelgjerningene kan vi i detalj lese eksempler på hvordan forkynnelsen nådde frem til de enkelte mennesker under vidt forskjellige forhold, slik at nye mennesker av forskjellige nasjonaliteter i stort antall selv ble levende kristne og dyktiggjort til forkynnergjerning.

Enda mer overbevisende virker denne effektivitet i formidlingsmetoden når det betenkes hvilke store «tapstider» som reduserte den «produktive» forkynnelse. Apostelen Paulus satt jo lange tider i fengsel og tilbragte en stor del av sitt liv til fots og ombord på seilskip. Reisen til Roma i 59–60 må ha tatt minst et halvt år, hvorav ca. 3 måneder ble tilbragt på Malta etter skibbrudd som følge av vinterstormer. Selv om dette opphold og den lange reisetid nok var en tapstid i forhold til målet å nå frem til keiserens domstol i den romerske hovedstad, så er jo de faktiske forhold at også ventetiden ble misjonstid. Både ombord på skipet og blant befolkningen på Malta fantes det interesserte tilhørere til Paulus' forkynnelse.

Skal vi dessuten tenke i formidlingsteknikk, må vel visse forhold i de første århundrer henregnes under dette begrep. Romerrikets Pax Romana hadde åpnet tidligere landegrenser og skapt kommunikasjonskanaler for militærvesen, handel og kulturimpulser. For evangeliets frie bevegelse ble også det greske språk en viktig faktor, som gjorde det mulig å evangelisere ved fremstøt fra en etablert menighet til de

nærmeste omgivelser uavhengig av de tidligere språksperrer mellom et stort antall folkeslag. Bak dette åpne kommunikasjonsnett stod den romerske krigsmaskin som hadde lagt grunnlaget for orden gjennom makt. Derved fikk det kristne budskap sin ytre mulighet til å nå frem. Selve formidlingsmetoden kan karakteriseres som munn-til-munn-metoden, der en kristen vant en ikkekristen gjennom overbevisende ekthet og ved uselvvisk nesteomsorg. I detalj vet vi vel lite om mekanismen i den første kristne forkynnelse, men logikken tilsier at den må ha hatt stor styrke i en uskolert spontanitet.

Samme metode karakteriserer vel stort sett den videre kristning av Europa i det første årtusen – med den forandring at en vel organisert kirke med sin systematikk og dogmatikk skaper et fastere fundament under misjonsvirksomheten. Omkring år 1200 ansees størstedelen av Europa for kristnet. Det gikk ikke like lett i de følgende århundrer med å formidle evangeliet til de øvrige verdensdeler. Selv om det er imponerende å følge Ignatius Loyolas følgesvenn, baskeren Francis Xavier, på hans misjonsferder til Asia i det 16. århundre, så er det historisk vurdert helt innlysende at den vandrende munn-til-munn-metode støtte på ganske andre barrierer i Asia enn i Europa av språklig og kulturell art. Det var de store oppdagelser 1500–1600 som for alvor initierte misjonsfremstøt over ukjente avstander mot «nye land». Denne periode ble en virkelig martyrtid for den kristne kirke, ikke minst i Japan, hvor den første kristne kirke praktisk talt ble utslettet. Sterkt forenklet kan man vel si at misjonen i Asia møtte samme hindringer som den ville ha gjort i Europa før romerrikets grunnleggelse. Først da det europeiske kolonivelde ble utstrakt til Asia, og forøvrig politiske og handelsmessige bånd knyttet nærmere kontakt mellom de to verdensdeler, kunne den moderne misjonstidsalder innledes i de sentrale riker India og Kina. Da misjonen først hadde fått et sikkert fotfeste og var språklig etablert, viste formidlingsmetoden fra Paulus' tid seg også å være effektiv på nye kontinenter.

Selv om den europeiske misjonsvirksomhet kunne ha «tapstider» på et helt år for å nå ut til de fremmede steder, så var likevel effektiviteten i formidlingsmetoden stor nok til at menighetene på kort tid vokste opp i et imponerende antall. Samtidig må dog konstateres at misjonen hadde fått et nytt teknisk hjelpemiddel siden apostlenes dager, nemlig boktrykkerkunsten. I 1455 trykte Johan Gutenberg den første bibel på tysk, og hans flyttbare blybokstaver og maskinelt drevne trykkpresse ble et mektig redskap mot analfabetisme og

hedenskap. Evangeliseringen kunne nå også skje i skriftlig form gjennom bibelspredning på flere språk.

*

La oss kort se litt på hva moderne sosiologer har sagt om utviklingen av kommunikasjonsfunksjonen og dens samfunnsmessige betydning. I historisk perspektiv regner sosiologene med flg. kommunikasjons-revolusjoner:

Kommunikasjonsrevolusjon nr. 1. Den menneskelige tale		
»	2. Skrivekunsten	alder ca. 5000 år
»	3. Trykketeknikken	» 500 »
»	4. Elektroteknikken	» 50 »

De lærde er riktignok ikke enige om nr. 4 er en virkelig kommunikasjonsrevolusjon, eller om den må betraktes som en videreføring av den revolusjon Johan Gutenberg innledet. Dette spørsmål kan ikke ansees som særlig interessant, idet den elektrotekniske utvikling utvilsomt har omformet verden i langt sterkere grad enn trykketeknikken. Det vitenskapelige grunnlag for utvikling av elektroteknikken ble lagt i forrige århundre med de praktiske resultater elektrisitet, telegraf og telefon etterfulgt av det trådløse samband ved århundreskiftet. Når vi i det foregående har angitt alderen for elektroteknikken til ca. 50 år, så er det ikke bare for å få 5-tallsrekken ubrutt, men fordi tyngdepunktet i det avgjørende gjennombrudd kan knyttes til første verdenskrig og de etterfølgende år.

De 4 kommunikasjonsrevolusjoner har også gitt evangelieformidlingen nye hjelpemidler, idet budskapet nå kan formidles både skriftlig og muntlig over alle landegrenser til mennesker som har den nødvendige tekniske utrustning til å ta imot. Kontakten mellom avsender og mottaker krever med andre ord at begge parter befinner seg på samme trinn i den elektrotekniske utvikling. Her ligger en klar begrensning både for Norea radio, The Voice of the Gospel og de mange andre kristne kringkastningsstasjoner med global spennvidde. Uten et teknisk korrekt mottakerapparat vil forkynnelsen bokstavelig talt gå over hodet på mannen i bushen. De positive muligheter for radioforkynnelsen består i den praktisk talt ubegrensede adgang også over antikristelige barrierer så sant mottakerapparatet er i jorden. På denne bakgrunn kan man si at forkynnelsen formidles over hele jorden, men at den bare når frem til en begrenset del av jordens befolkning.

Vår tabell over kommunikasjonsrevolusjoner kan forøkes med enda et ledd, nemlig:

Kommunikasjonsrevolusjon nr. 5. Elektronikken, alder ca. 5 år.

Igen kan man strides om hvorvidt dette dreier seg om en ny kommunikasjonsrevolusjon, eller om den kan betraktes som en fortsettelse av nr. 4, elektroteknikken. Selvfølgelig kan den det, men når det likevel ansees som berettiget å markere elektronikken så sterkt, så er det fordi man derved får frem den formidable omlegging av livs- og leveforhold som den elektroniske tidsalder vil medføre i resten av dette århundre. Når alderen anføres til ca. 5 år, så ligger heri at tyngdepunktet for elektronikkens gjennombrudd i dagliglivet er skjedd i de aller siste år. Og dermed er vi kommet frem til vårt hovedtema: Formidlingen av det kristne budskap i telekommunikasjonenes tidsalder.

*

Stikkordet for denne del av den 5. kommunikasjonsrevolusjon er satellittene i verdensrommet. Tidligere assisterende generalsekretær i UNESCO, nordmannen Tor Gjesdal, betegner satellittene som det nye eventyret i telekommunikasjon, miraklet i verdensrommet. I det etterfølgende benytter jeg ham som kilde ved presentasjon av dette mirakel.

Teknisk sett virker satellittene som en slags refleksantenne som tar imot og sender tilbake signaler. De er anbragt slik at hver enkelt eller en gruppe av satellitter dekker hver sin tredjedel av jordens overflate. Dette gjelder de typene som organisasjonen Intelsat har ansvaret for, og hvorav nr. 4 nå er kommet opp i en kapasitet på 5 000 telefonkanaler eller 12 fjernsynsprogrammer på en gang. Til sammenlikning kan nevnes at den første kommersielle satellitt, som ble tatt i bruk i 1965, bare hadde 240 telefonlinjer eller en enkelt fjernsynskanal. Russerne har utviklet sitt eget system for kommunikasjons-satellitter med bane meget nærmere jorden.

Intelsats kommunikasjons-satellitter er plassert i faste posisjoner i 36 000 kms høyde. Det er ikke plass til et ubegrenset antall satellitter, fordi en også i verdensrommet må regne med parkeringsproblemer. Synkroniserte satellitter må nemlig alle ha plass langs ekvator, og for at de ikke skal forstyrre hverandre, bør det helst være to lengdegrader imellom dem. Den foreløbige grense er 90 stk. I tillegg til plassproblemet kommer det atskillig alvorligere spørsmål om tilstrekkelig antall frekvenser. Man konsentrerer seg idag om å bygge satellitter med enda høyere kapasitet og senderstyrke enn de nåværende. Tallet på telefon-

kanaler for neste generasjon av Intelsattypen ventes å komme opp i 20 000 med 50–100 TV-kanaler pluss flere hundre tusen teleks-linjer. Det befinner seg idag på tegnebrettet satellitter som vil kunne overføre signaler til spesialbygde fellesantenneanlegg, såkalte distribusjonssatellitter. Denne utvikling vil føre til at det sannsynligvis midt i 80-årene vil bli mulig å få direkte kontakt mellom satellitter og fjersynsmottakere i de enkelte hjem. Dette betyr at kontaktmulighetene til det enkelte menneske om kort tid vil bli vesentlig utvidet. Denne raske utvikling på det elektroniske område ville ikke vært mulig uten utviklingstrinene transistoren og moderne databehandling. Uten EDB-anlegg ingen romfart og følgelig heller ingen satellitter.

Denne rivende tekniske utvikling vil medføre betydelige sosiale konsekvenser i den pågående kommunikasjonsrevolusjons fotspor. I FN og UNESCOs regi har de siste årene eksperter fra sosialvitenskap, telekommunikasjon og massemedia drøftet det aktuelle problemkompleks gjennom arbeidsgrupper. Av konklusjonene på disse drøftelser kan nevnes den økende adgang til å få vite mer på flere områder samt på en langt hurtigere måte enn kunnskapstilegnelse ved tradisjonelle midler. All undervisning vil få en ny stimulans som kan sammenliknes med virkningen av trykketeknikkens innføring. Hurtigere avgjørelser vil kunne treffes basert på et større tilfang av materiale. Kollektiv rådslaging vil øke – ikke gjennom møter, men ved anvendelse av indre fjernsyn for større grupper over store avstander. Gjennom nye organer og metoder vil selve samfunnsstyringen bli mer effektiv og sikret folkelig deltakelse. Nye organisasjonsformer for økonomisk og sosialt liv vil følge. Alle jordens folk vil bringes nærmere sammen og bli mer innbyrdes avhengige, og følelsen av ensomhet og isolasjon hos grupper og enkeltpersoner vil minke.

Samtidig er man også enige om en annen ting, nemlig at hittil er ingeniørenes andel av utviklingen i kommunikasjonsteknologien kommet atskillig lenger enn evnen til å bruke de nye telekommunikasjoner. Det hersker ingen tvil om at det man kaller «hardware», ligger langt foran «software».

Et sentralt område må nevnes hvor virkningen av satellitt-teknologien utvilsomt vil sette sitt preg, nemlig når det gjelder utviklingshjelp. Den Internasjonale Telekommunikasjonsunion har tidligere drevet med utviklingshjelp på «gammeldags» måte, men er nå i full gang med å prøve nye metoder for kunnskapsspredning. I tilknytning til Intelsat-systemet bygges jordstasjoner som «kan snakke» med satellittene i en rekke av de 50 landene i verden som innen utgangen av 1972 vil være

tilknyttet dette system. Særlig i utviklingslandene er det viktig å nå direkte frem til de mange som ikke går på skolen, til voksne, halv-voksne, husmødre, «jentebarn», bønder, arbeidere, fiskere og andre grupper med behov for mer kunnskap enn de har greid å skaffe seg på annen måte. Noe misvisende rommes disse grupper innenfor betegnelsen analfabeter.

I 1966 erklærte UNESCOs hovedforsamling at det var ønskelig med et demonstrasjonsprosjekt som kunne vise betydningen av undervisningsfjernsyn ved hjelp av en satelitt, fortrinnsvis i et stort utviklingsland. Resultatet ble en avtale med India, hvor det er planen å starte et større demonstrasjonsprosjekt i 1974. Det tas sikte på daglig å forsyne 2 000 utvalgte indiske landsbyer med spesielle TV-programmer med opplysning om rasjonelt jordbruk, om helse og hygiene samt om familieplanlegging. Hovedformålet gjelder voksenopplæring i Indias mest brennende spørsmål, nemlig tilgangen av mat og befolkningstilveksten – og nødvendigheten av å skape en balanse mellom disse to faktorer. I hver landsby vil bli sørget for fellesmottaker for programene, og en lærer eller informasjonsmann eller kvinne med en viss faglig innsikt vil introdusere programmene og lede diskusjonen etterpå blant innbudte grupper. Selve satelitten til dette prosjekt vil bli utlånt til India fra U.S.A. Den vil bli skutt opp fra Florida og flyttet til en synkronisert posisjon over Det indiske hav. Ialt har India ca. 600 000 landsbyer med gjennomsnittlig ca. 500 mennesker i hver.

Ved hjelp av UNESCO og FNs utviklingsfond forberedes et annet prosjekt av en gruppe latinamerikanske land. Det omfatter en felles utvikling av universitetssystemet i denne verdensdel ved hjelp av to satelitter. De tar sikte på en viss fordeling av spesialiseringen ved de enkelte lands læreanstalter og en felles bruk av tilsvarende undervisningsprogrammer via et satelittbåret regionalt fjernsynssystem. Med to satelitter blir kapasitet og fleksibilitet større, og dessuten får de to hovedspråk spansk og portugisisk hver sin. Videre har araberstatene uttalt interesse for å få vurdert en tilsvarende plan når det gjelder all høyere undervisning. Her dreier det seg om en rekke land med samme språk og stort sett samme kultur.

FN-organisasjonene har også engasjert seg på et kommunikasjonsområde med helt globalt perspektiv. Det gjelder utviklingen av informasjons- og dokumentasjonssystemer som kan lagre all den kunnskap som bygger seg opp, og gjøre den tilgjengelig nå som helst og hvor som helst. Det dreier seg først og fremst om naturvitenskapelig og teknologisk informasjon, og på dette område hersker samtidig både

mangel og overflod. Manglene finnes selvsagt i utviklingslandene, mens overfloden gjelder opphoping i enkelte av de rike land. Ved informasjonsutveksling mellom forskjellige miljøer unngås sterilitet og skapes vilkår for vekst, samtidig som dobbeltarbeid spares. Ved elektroniske hjelpemidler er det idag mulig å skaffe seg kunnskapsbanker hvor en er i verden. Problemet er å få dem til å henge sammen, kontinuerlig og uten hensyn til avstander. Først når det er skaffet til veie et tilstrekkelig antall telekommunikasjonskanaler også til slike formål, kan informasjonssystemene fungere globalt. Da kan alle verdens datamaskiner snakke sammen, om en vil. Satelittene er nøkkelen til slike løsninger så snart den tekniske utvikling er kommet langt nok, også når det gjelder å få prisene ned.

Et resultat av den 5. kommunikasjonsrevolusjon blir temmelig sikkert et uunngåelig verdensfjernsyn. Den såkalte «mondo-visjon» er noe man ser frem til med en viss skrekkblandet fryd. Da vil man få internasjonale fjernsynsprogrammer i tillegg til alle de nasjonale. Riktignok har ingen av de to supermakter som idag har evnen til å sette igang en global programtjeneste i televisjon for egen regning, tatt et slikt skritt. De har selv brukt og latt andre bruke satelittene sine til alminnelig samband til beste for nasjonale eller regionale TV-programmer. Men om kort tid vil det være teknisk mulig å foreta sendinger fra distribusjonssatelitter til mottakere med spesialantenner. Om 10–12 år vil man via sterkere satelitter nå frem til hvilken som helst mottaker i et hjem hvor som helst på jorden. Denne fantastiske kommunikasjonsmulighet mellom alle mennesker i mottakerposisjon på jorden åpner for skremmende muligheter med hensyn til påvirkning fra supermaktene. Den ideologiske krigføring kan jo teoretisk gis en enorm bredde. Iflg. Tor Gjesdal synes det å være håp om borgfred, hvilket rett og slett henger sammen med den fremskredne teknikk. Hittil har det vært forholdsvis lett å forstyrre alminnelige kortbølgesendinger. Satelittsendinger vil ikke kunne ødelegges helt på samme måte, men i virkeligheten vil det kunne gjøres meget enklere. Sending av bare noen få ondsinnede elektriske impulser på det riktige kodennummer ville kunne snu retningen av signalene fra en kommunikasjonsatelitt slik at programmene havnet på månen eller på planeten Mars. Når det er så lett å hindre en informasjonsstrøm, vil man sannsynligvis ikke bli særlig fristet til å yppe kiv ad disse kanaler.

Når det gjelder et fremtidig verdensfjernsyn, kan vi sannsynligvis vente en udramatisk utvikling basert på samarbeid innenfor og mellom de regionale kringkastingsunionene. Eurovisjonen er jo allerede blitt

ett kjent begrep, og i Østeuropa har man Intervisjonen. Disse to sammenslutninger har organisert seg best og samarbeider nå nært med bl.a. daglig nyhetsutveksling og samsending av sport. I Asia, Afrika og Latinamerika vokser også det regionale samarbeid sterkt. Amerikansk fjernsyn har daglig innslag fra hele verden takket være satellittene, og den transatlantiske programutveksling er økt etterat Intelsat senket linjeprisen. Nesten uten at vi merker det, blir fjernsynsprogrammene etterhvert mer internasjonale.

*

Dette var noen glimt fra en ny elektronikkens verden som i et raskt tempo bokstavelig talt bygges ut over hodene våre uten at vi er istand til å fatte hva som egentlig skjer. Det er faktisk nok å være opptatt av alt det som skjer i våre daglige omgivelser i en teknifisert verden, hvor vi er våknet opp i bevissheten om hvilken pris teknikken hittil har krevd av våre begrensede ressurser. Mens vi er opptatt av å bremse på – eller kanskje rettere justere en prosess som tar makten fra oss, skjer en meget avgjørende videreutvikling i et ikke-forurensende plan fysisk sett. Men disse endringer vil antagelig omforme vår tilværelse enda mer enn en storindustri som hittil ikke har vært miljøvennlig nok. Radio- og fjernsynsindustrien forurenser ikke, heller ikke fremstilling av datamaskiner og satellitter. Her er det mikroteknikken og kompliserte koblingskjemaer som dominerer, ikke røk og slagg. Dermed skulle vel heller ikke skadevirkningen være så stor.

I elektronikkens tidsalder er det mer inn tidligere nødvendig å tenke også på den mentale forurensning. Gjennom det elektroniske produkt fjernsynet har vi allerede i rikelig grad erfaret hvordan våre sinn lett forurennes, og hvordan det umerkelig oppstår en glidning i oppfatningen av moralske normer. Men er en slik utvikling merkbar i Norge, hvor staten har kringkastingsmonopol, hva skal vi da si om den sterkere utvikling i andre vestlige land, der det kontinuerlig kringkastes på en rekke kanaler med et rent kommersielt utgangspunkt.

Satelitt-tidsalderens perspektiver er fascinerende, men samtidig skremmende. Innen en overskuelig fremtid kan vi slippe hundrevis av røster og bilder fra verdensrommet inn i våre stuer. Da blir det ikke lenger så meningsfylt å diskutere reklame i NRK eller ei, i og med at atmosfæren vil være full av all slags reklame utenfra. Aldri vil «åndene i himmelrummet» bli så tallrike som i den tid vi går imøte, og heller aldri så farlige.

*

Og dermed er gitt vesentlige trekk av bakgrunnen for formidlingen

av det kristne budskap i de 2 siste decennier av det 20. århundre. Kanskje vi straks skulle snu på formuleringen og kalle det mulighetene for en slik formidling i det nevnte tidsrom. For ny kommunikasjons-teknikk betyr jo også en ny mulighet for evangeliets frie løp på samme måte som de tidligere kommunikasjonsrevolusjoner har gjort det. Johan Gutenbergs boktrykkerkunst banet jo vegen for Bibelen til alle jordens folk, selv om den også skapte grunnlaget for antikristelig og demoraliserende propaganda til de samme mennesker. Radio og fjernsyn formidler som bekjent både evangelium og ateisme, og i kommunikasjonsatellittens tidsalder vil den samme parallellitet i utviklingen være tilstede, bare i atskillig forstørret målestokk.

Her melder det seg imidlertid et fundamentalt spørsmål: skjer det en relativ utvikling i evangelieformidlingens disfavn for hver ny kommunikasjonsrevolusjon vi går inn i? Statistisk sett kan vel en slik utvikling vanskelig påvises, og dessuten mangler vi tilstrekkelig underlag for lange tidsperioder. Generelt synes dog trenden å være klar. Europa ble kristnet innen rammen av de to første kommunikasjonsrevolusjoner ifølge vår definisjon, dvs. ved evangelieformidling bare gjennom det talte og skrevne ord. Lenge før den tredje kommunikasjonsrevolusjon med trykketeknikken i det 15. århundre var altså apostlenes budskap nådd frem til alle de daværende europeiske land med østgrense mot muhammedanismen. Korstogene til Det hellige land under muhammedansk styre vil vi vel knapt anerkjenne som evangelieformidling. Forøvrig finner vi i de første århundrer av det 2. årtusen i vår tidsregning få og spredte forsøk på å føre evangeliet mot øst til Ukraina og videre inn i Asia. De store oppdagelser, verdenshandelen og kolonialismen skapte de videre kontaktmuligheter for evangelieforkynnelsen frem til forrige århundre, og i denne periode nyter misjonen godt av den tredje kommunikasjonsrevolusjon, trykketeknikken. Samtidig medfører imidlertid den samme trykketeknikk at en økende strøm av nye ideer som går kristen tro og tanke imot, sprøytes ut over de gamle, kristne land. Kurven for evangeliseringen av Europa har snudd når vi ser forbi den ytre fasade av formell kristendom. Den samme utvikling gjør seg etter hvert gjeldende på de andre kontinenter med et spesielt utslag i dette århundre, dvs. etter at den 4. kommunikasjonsrevolusjon med elektroteknikken har begynt. Også denne revolusjon har gitt evangelieformidlingen nye positive muligheter, som blir utnyttet, men nytteverdien synes å være enda større for andre åndsstrømninger som går kristendommen imot. Resultatet ved inngangen til den 5. kommunikasjonsrevolusjon er derfor at

kristendommen relativt sett taper terreng i forhold til en raskt økende befolkning på jorden. Faren består nå i at den nye tekniske kommunikasjonsfase vi er gått inn i, ytterlig vil føre til tapt terreng for evangelieformidlingen. Det enkelte menneske synes mer og mer å ville bli som et opptatt telefonapparat, som bare kan kommunisere med en av gangen. En hver åndsretning får mer og mer de samme muligheter til å blokkere abonnentens linje, avhengig av hvor rask den er til å slå nummeret før konkurrenten.

Vår konklusjon må likevel bli at god kommunikasjonsteknikk også denne gang kan medføre god formidlingsteknikk for evangeliet. Det trengs bare en kort kommentar til denne påstand. Telekommunikasjonenes tidsalder betyr en ny utfordring gjennom en enestående anledning til å etablere globale misjonsstasjoner på kommunikasjons-satelitter langs Ekvator. På dette sted blir evangeliet i sannhet både i sentrum og på topp. Det blir imidlertid ikke alene i denne posisjon, men må finne seg i å kjempe mot alle andre åndsmakter som ønsker de samme kontakter.

Det kristne budskaps gjennomslagskraft er heldigvis ikke bare spørsmål om teknikk, men først og fremst om budskapets kvalitet og dets evne til å finne frem til menneskehertets medfødte mottakerapparat. Formelen for et «vellykket» misjonsarbeid i årene som kommer, ligger fortsatt i samme plan som for de første evangelister: Evangeliet når frem der det skapes hjertekontakt mellom avsender og mottaker – mellom forkynner og tilhører. Her ligger til syvende og sist – på tvers av de pågående kommunikasjonsrevolusjoner – den egentlige mulighet og den største utfordring.